

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2024/978
Toplantı Tarihi/Sayısı : 30.7.2024/49
Karar Numarası : 2024/707
Başvuran : M. Y.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Bandırma 1 No.lu T Tipi Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın muhatap Kurumda tutulduğu dönemde bir infaz ve koruma memurunun hakaret içerikli sözlerine maruz kaldığı ve buna ilişkin Kurumumuza başvuruda bulunduğu ve başvuruya ilişkin verilen karar sonrası olayı yargı yoluna taşıdığı, yargı yolunda uyuşmazlık hakkında tek suç tipinden incelemeye gidildiği bu nedenle gerekli adli ve idari işlemlerin yapılması talebine ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, Bandırma 1 No.lu T Tipi Ceza İnfaz Kurumunda tutulduğu dönemde İnfaz ve Koruma Memuru D. M.'nin hakaretine maruz kaldığını, ilgili durumu şikâyet kapsamında Kurumumuza bildirdiğini fakat somut bir dayanak olmaması ve kişinin ilgili durumu kabul etmemesi nedeniyle ihlal olmadığı kararı verildiğini, sonrasında ilgili olaya ilişkin Bandırma Cumhuriyet Savcılığına şikâyette bulunduğunu ve takipsizlik kararı verildiğini, bu karara karşı Sulh Ceza Hâkimliğine itirazda bulunduğunu bunun üzerine soruşturmanın genişletilmesi kararı verildiğini ve dosyanın 2/5/2024 tarihli ve 2024/... sayılı karar ile Uzlaştırma Bürosuna tevdi edildiğini, D. M.'nin Kurumda görev icra ederken bundan faydalanarak tarafına hakarete bulunduğunu iddia etmekte ve D. M.'ye sadece hakareten dava açıldığını, görevini kötüye kullanma suçunun gözetilmediğini bu nedenle Bandırma 1 No.lu T Tipi Ceza İnfaz Kurumunda görevli D. M. hakkında adli ve idari yönden gerekli işlemlerin yapılmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı Yetkisi" başlıklı 9'uncu maddesi şöyledir:

"Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır."

4. Anayasa'nın "Mahkemelerin Bağımsızlığı" başlıklı 138'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Hâkimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verirler."

Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz. (...)"

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

5. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun “Amaç ve kapsam” başlıklı 1’inci maddesi şöyledir:

“Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir.”

6. 6701 sayılı Kanun’un “Kurumun görevleri” başlıklı 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili bendi şöyledir:

“(i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek”

7. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

“(…)

(4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığım işlemler başvurunun konusu olamaz.

(…)

(9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar” başlıklı 40’inci maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

“Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.”

9. Mezkûr Yönetmelik’in “Ön incelemenin yapılması” başlıklı 48’inci maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

“(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda;

a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ...

(…)

ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı ... yönlerinden incelenir.”

10. Mezkûr Yönetmelik’in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67’nci maddesi şöyledir:

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48’inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

13. Başvuranın İnfaz ve Koruma Memuru D. M. hakkında Kurumumuza yaptığı 2022/1232 sayılı başvuruda; *"...muhatap kurumun, başvuranın yaşadığını iddia ettiği olayla ilgili olarak personel hakkında bir disiplin soruşturması başlattığı, soruşturma kapsamında adı geçen infaz ve koruma memurunun ifadesinin alındığı ve personelin ifadesinde, kendisine isnat edilen iddiayı reddederek, söz konusu iddianın iftira olduğunu, mevzuat çerçevesinde görevini yerine getirdiğini belirttiği, başvuranın iddiaları ile söz konusu infaz ve koruma memurunun ifadesi birlikte değerlendirildiğinde, başvuranın şikâyetine konu iddianın doğruluğunu ispatlayacak herhangi bir görgü tanığının olmaması ve ayrıca iddiasının ispatına yönelik elverişli bir delilin bulunmaması"* nedeniyle Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 26/12/2023 tarihli ve 36 sayılı toplantısında 2023/1105 sayılı karar ile başvurunun kabul edilmez olduğuna karar verilmiştir.

14. Başvuru, yargı yoluna intikali gerçekleşmiş uyuşmazlığın, sadece hakaret suçundan incelenmesi sebebiyle görevi kötüye kullanma suçunun da dikkate alınarak adli ve idari yönden incelenmesi talebine ilişkindir.

15. Somut olayda ilgili uyuşmazlığın bir yargı mekanizması olan Uzlaştırma Bürosuna tevdi edildiğinin belirtilmesi nedeniyle hâlihazırda uyuşmazlığa ilişkin yargı faaliyetinin devam ettiği anlaşılmaktadır. Öte yandan başvuranın, bir diğer suç tipine ilişkin inceleme yapılması talebinin de mahkemelerin görev ve yetkisi kapsamında olduğu belirtilmelidir.

16. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 17'nci maddesinde, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olamayacağı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'ıncı maddesinde de yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler ile yargı organlarında görülmekte olan uyuşmazlıkların Kurumun görev alanına girmediği hükme bağlanmıştır.

17. Başvuranın dilekçesi yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında, başvuran ile ilgili infaz ve koruma memuru arasındaki husumetin yargıya intikal ettiği, yargılama görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğu, 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'ıncı maddesi gereği başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun inceleme şartlarına haiz olmadığı değerlendirilmiş olup bu nedenle başvurunun kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

30/7/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye